

СТ А Н О В И Щ Е

От: *проф. д-р Надежда Гецова Йонкова;*
Институт за държавата и правото - БАН;
Право /правна социология/

Относно: дисертационен труд за присъждане на образователна и научна степен **„доктор“** по научна специалност в УНСС.

Автор на дисертационния труд: *Боряна Иванова Райнова*
Тема на дисертационния труд: *Рискове пред миграцията на непридружени деца – бежанци в България*

Основание за представяне на становището: участие в състава на научното жури по защита на дисертационния труд съгласно Заповед №505/26.02.2024 г. на Ректора на УНСС.

1. Информация за дисертанта

Дисертантът се е обучавал по докторска програма към *Икономическа социология, Общикономически факултет* на УНСС по научна специалност *Социология* съгласно Заповед на Зам.-ректора по НИД на УНСС № 1226/24.04.2018г. Обучението е осъществено в *задочна* форма през периода 2018-2023г.

2. Обща характеристика на представения дисертационен труд

Представеният дисертационен труд „*Рискове пред миграцията на непридружени деца – бежанци в България*“ е в обем 165 страници, като е структуриран в Увод, 3 глави с изводи в края на всяка, Заключение и препоръки. Библиографията съдържа 146 заглавия. Като приложения са представени: Въпросник за непридружени деца, търсещи международна закрила, въпросник за дълбочинно интервю с експерти, Въпросник за ЕСИ.

В контекста на съвременните миграционни процеси, в която децата са най-уязвими, темата е особено актуална не само на национално ниво. Увеличаващият се мащаб на конфликтите води до увеличаването на миграционните потоци както към България, така и към други държави от извън ЕС. Всичко това предполага значимостта на темата надхвърлящо националните измерения.

Целта, която се поставя в труда е „да се концептуализира миграцията на непридружени деца – бежанци в социологически аспект и да се разкрият рисковете за тях в миграционния процес и в приемащото общество“. За постигането на тази цел сполучливо са формулирани пет задачи.

Обект на изследването са непридружени деца – бежанци в България от Афганистан, Ирак и Сирия.

Предмет са възможните рискове за непридружените деца- бежанци от Афганистан, Ирак и Сирия при миграцията им в България.

Тезата е: за непридружените деца миграцията е принудителна, те приемат възможните рискове на всяка цена, за да достигнат крайната дестинация, а последиците са непредвидими както за тях, така и за приемащото общество.

Дисертантката добросъвестно сочи богат набор от използвана литература по темата, което е свидетелство за нейната висока литературна осведоменост.

3. Оценка на получените научни и научно-приложни резултати

Представената дисертация очевидно е резултат от сериозен и упорит труд и показва интердисциплинарните знания на автора в това число отразява теренната работа и богатата емпирика с която разполага. Използваната методика е адекватна и е довела до качествен продукт.

Извършеното изследване очертава една стабилна теоретична систематика и анализ на изследвания проблем, като показва неговото добро познаване. Оценявам високо направените анализ, обобщения, които биха могли да допринесат за решаването на практически проблеми.

Посочените анализи и изводи са добре разположени и представени в общата структура на дисертацията, която организира подходящо и смислено съдържанието на труда. Използваната методика е адекватна и е довела до качествен продукт.

4. Оценка на научните и научно-приложни приноси

Напълно се съгласявам с идентифицираните от дисертантката приноси:

Теоретични:

- Социалната идентификация на децата бежанци в България е представена в контекста на определени теории и категориално-понятийния апарат на социологията, социалната психология и правото.

- Систематизиране на теоретичните представи за социалната идентификация на личността.

- Формулиране на конкретната роля на социалната идентификация на децата бежанци за формирането на политики по отношение на тяхната интеграция.

- Извеждане на теоретични изводи за социалната идентификация на децата бежанци като важно условие за приобщаването им в приемащата страна.

Практически:

- Извеждане по пътя на разработване на дисертацията на инструментариум за изследване проблемите на децата бежанци, главно тяхната социална идентификация.

- Формулиране на политики с пряко отношение към децата бежанци в България.

- Представяне на научна разработка със съдържание, което дава възможност да бъде използвано в практическата дейност на специалистите, работещи с децата бежанци в Република България.

5. Оценка на публикациите по дисертацията

Представените 4 публикации са с високо качество и са по темата на дисертацията. Следва да се подчертае, че две от публикациите са в монографии, в които участват хабилитирани учени, това означава, че докторант Райнова е била на тяхната висотата.

6. Оценка на автореферата

Авторефератът на дисертационният труд е изготвен съгласно изискванията на Закона за развитие на академичния състав в РБ, Правилника за прилагане на ЗРАСРБ.

7. Критични бележки, препоръки и въпроси

Препоръчвам трудът да бъде публикуван, тъй би могъл да бъде от полза на всички държавни органи и неправителствени организации.

8. Заключение

Представеният дисертационен труд съдържа научни резултати, представляващи оригинален принос в науката и отговаря напълно на изискванията както на ЗРАСРБ, така също и на Правилника за неговото прилагане. На това основание и в съответствие с чл. 10, ал. 1 от ЗРАСРБ **давам положителна оценка** и предлагам да бъде присъдена образователната научна степен „**доктор**“ по професионално направление 3.1. Социология, антропология и науки за културата. Научна специалност Социология на **Боряна Иванова Райнова**.

19.03.2024, София

Подпис: